

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 2.
Šibenik, 8. siječnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Pakleni vihor

Bili mladi ili stari, nekada naš nije bilo na ovoj zemlji. I ne samo nas! Ni toplo sunce nije nekoć razapinjalo svoju zlatnu mrežu po širokim zračnim prostorima; pa ni ista ova naša zemlja, koja se već hiljade, a možda i milijune godina, vrti u istome krugu, nekad nije postojala.

Ali prije nas, prije sunca, i prije zemlje neko je ipak bio, a to je Onaj o kome apostol iz Tarsa piše: »Sve je od njega i po njemu i u njemu«.

Boga nalazimo u početku svega, i Njega bismo našli i onda, kad bi se sutra čitav ogromni svemir srozao i pretvorio u ništa.

Ko je kao Ti, o Bože! — Svojim razumom možemo obuhvatiti mora i beskrajnu pučinu oceana, možemo se dovinuti orijaških nevidljivih planeta i nedoglednih sunaca, ali Tebe niko još ne obuhvati, i niko Te se još ne dovinu!

— Gospodine, Gospodine naš, kako je divno ime Tvoje po svojoj zemlji!

Kad je veliki Učitelj naroda, Gospodin Krist, učio bijedno čovječanstvo, kako će se moliti svom vrhovnom Gospodaru, Bogu, onda mu je objavio nenatkriljivu, najsadržajnu molitvu — Očenaš, a u Oče našu je naglasio kao prvu prošnju: »Sveti se ime Tvoje«.

Niko nije veći ni časniji od Boga, pa zašto nema ništa ni većeg, ni časnijeg od Božjeg imena.

Kad je tako, onda je potpuno razumljiva ona druga zapovijed, urezana prstom Božjim na prvoj ploči sinajskog zakonika: »Ne spominji uzalud imena Božjeg!«

Ali što to znači uzalud spominjati ime Božje, kad Ga čitavi narodi najbezobnije i najbestidnije pogrđuju! A među tim narodima ističe se u prvim redovima baš naš hrvatski narod.

Ne želimo, da nas ko ubroji među oronule starce koji se neprestano sjećaju prošlosti i prikazuju je u najljepšim bojama, ali ipak moramo reći: Hrvatska prošlost je bila drukčija od sadašnjosti; naši stari ne samo što nisu psovkom i kletvom pogrđivali ime Božje, već su se borili i umirali za slavu Božjeg imena. Pa ako ništa drugo, a ono im je na domaćim ognjištima, u obiteljima, cvao mir, razumijevanje, sloga i zadovoljstvo.

Vjerujemo u Boga i u njegovu pravdu, pa kako se onda možemo tako drsko nabacivati na Božje veličanstvo smećem s najodvratnijih du-

Na obranu Božje časti!

Sveti se ime Tvoje!

Još u najranijim godinama tražimo odgovor na mnoga pitanja. Hoćemo da saznamo za razlog i uzrok svemu, što nas okružuje.

A nije li najveće i najvažnije pitanje, što nam se nameće, pitanje o Bogu?

Bog, početak i svrha, obasjava nas kao veliko svjetlo na pragu našega života i nikada nas više ne ostavlja.

On je jedini Mudar, jedini Silan, jedini Posvudašnji, Sveznajuć i Vječni. I Stvoritelj je svega vidljivoga i nevidljivoga! I svesilni Gospodar neba i zemlje! I konačni Sudac dobra i zla, pred kojim će svako razumno stvorenje morati polagati račun o svojim najtajnijim mislima, najtiše izgovorenim riječima i najskrovitijim djelima.

Pa ipak! — Ipak niko se toliko ne napada, niko tako strahovito ne ruži i ne obasiplje blatnim pogrđama kao On — Svesilni, Sveznajuć i Vječni Bog.

O, prokleta, sto puta prokleta psovka, koja se, kao najogavnija nečist, najviše valja po našim dalmatinskim gradovima, selima i zaseocima; koja potamnjuje i samu vedrinu našega sunčanog neba i plavetilo našeg opjevanog mora.

Bog se psuje iza vratiju naših kuća, ali isto tako i na svim javnim mjestima. Psuje se ujutro, dok se još ni oči nisu dobro otvorile od noćnoga sna, i uvečer, dok Ga čitava priroda slavi svojom svečanom tišinom. Psujemo Ga, kad je vedro i kad je oblačno; kad je toplo i kad je mrzlo; kad smo gladni i kad smo siti; kad smo pijani i kad smo trijezni; kad smo veseli i kad smo žalosni.

Psujemo Ga na svakom mjestu, u svakom vrijeme i u svakoj prilici! I to na takav način, da to, bar nešto, plemenito srce ne može ni zamisliti.

Na Dalmaciji već dugo leži velika crna ljava, koja je ujedno i veliki, strahoviti grijeh — a to je

psovka. Psovka, koja ruši prijestolje Svevišnjega, Crkve, oltare, sve svetinje, svece i svetice Božje.

Tako je to učestalo i postalo poznato, da Dalmatinac znači isto što i bogopsovač.

Možemo li dopustiti, da i dalje taljaga ostane na našem obrazu? Hoćemo li, da se i nadalje nad nama ispunjavaju riječi Psalmiste: »Pohodiću šibom bezakonjanjihova, bičevima grijehe njihove.« (Psalam 88, 33)

Ne smijemo i nećemo!

Za čitavu šibensku biskupiju i apo tolsku administraciju, prošle godine, uveden je »Tjedan protiv psosti«. Traje od prve do druge nedjelje po Bogojavljenju. Dakle ove godine od 8. do 15. siječnja.

Ovogodišnji »Tjedan protiv psosti« neka bude tjedan, u kojemu se nećeš Ti ni Tvoji ukućani ogriješiti nijednom psovkom; u kojemu nećeš dozvoliti, da neko pred tobom psuje!

U nedjelju 8. ovoga mjeseca pođi u crkvu i slušaj svećeničku riječ, propovijed, koja će ti predočiti veličinu Božju, ali i strahovitu veličinu grijeha, koja se nalazi u svakoj psovci. I na koncu stvori snažnu i muževnu odluku: *Nikada više neću psovati! Nikada više neću prekršiti drugu zapovijed Božju koja kaže: Ne spominji imena Božjeg uzalud!*

S glasovima nedjeljnih zvona, s glasovima čitave prirode, neka se ujedine i naši glasovi u zanosnom pokliku:

SVETI SE IME TVOJE!

Socijalno zrnje

SAVEZ FRANCUSKIH KRŠĆANSKIH RADNIKA (C. F. T. C.)

Ovaj Savez broji sada oko 500 hiljada članova, koji se dijele na 615 krajevnih društava i 2366 tvorničkih

skupina (godine 1936. samo 850). U zadnjoj godini Savezu je uspelo dobiti mjesta u svim važnim ustanovama javnoga života. Tako je sada 175 članova zastupanih u socijalnim odborima pojedinih departemenata, 224 ih je u općinskim odborima, preko 300 djeluju kao povjerenici u poduzećima. Pri izborima za zastupanje radnika i namještenika g. 1937. bilo je izabranih 17.105 kandidata ovoga Saveza sa 427 hiljada 625 glasova. Njihovim posredovanjem bio je dosad zaključen 1221 kolektivni ugovor. Posebno pak treba naglasiti njihovu djelatnost na području narodnog uzgoja. Tako su priredili zimi 1937/38 preko 700 tečajeva za stalešku izobrazbu s preko 11 hiljada učesnika. Nadalje je bilo mnogo tečajeva za vođe i voditeljice s ukupno 700 učesnika. Za izobrazbu radnica imaju 5 posebnih škola. Posebni list izdavaju za izobrazbu žena. K tomu izlazi još 73 krajevna i staleška lista te časopis »Syndicalisme«, koji ima 5 različitih izdanja.

GDJE JE KOMUNIZAM DOPUŠTEN, A GDJE ZABRANJEN

Sve države se ne odnose jednako prema komunizmu. U nekim je državama komunizam potpuno zabranjen, a u nekima djelomično, dok je u drugima opet potpuno dozvoljen. Zabrane komunističkih stranaka uslijedile su poslije svjetskoga rata, jer su se tada komunističke teorije pokazale, kako u stvarnosti izgledaju. Mnoge države, zabrinute za budućnost svoga naroda, smatrale su, da je potrebno zabraniti komunističke stranke i javno djelovanje komunista. Ovdje donosimo popis onih država, u kojima je zabranjen rad komunistima kao i godine, kada im je taj javni rad zabranjen:

U Mađarskoj 1919. (poslije vladanja komunista pod vodstvom Bele Khuna), Finskoj 1923., Bugarskoj 1923. (poslije komunističkog atentata u sofijskoj crkvi), Litvi 1927., Estoniji 1930., Italiji 1923., Njemačkoj 1933., Grčkoj 1936., Albaniji 1937., Poljskoj 1937., Turskoj 1937., Braziliji, Boliviji, Kubi, Peru, Chile-u, Urugvaju i Paragvaju 1937. U Italiji i Njemačkoj je komunizam zabranjen nakon dolaska na vlast fašista odnosno nacionalsocijalista.

brišta! — Vjerovati u Stvoritelja i u Suca svega stvorenja, a istodobno Mu nadijevati bestidna imena, sasvim je neshvatljivo. To se može shvatiti samo na međi, gdje prestaje pamet, a počima ludost.

Ko može razumjeti putove Gospodnjel — Zato i ne možemo tu govoriti o pojedinim događajima, u kojima je Bog pokazao svoju sudačku pravdu i strogost prema bogopsovcima i bogokletnicima. Ali bez dvojbe: Psovka je uzrok mnogih suza i uzdah, mnogih jada i stradanja.

Ali, začas, ne mislimo na to; ne promatrajmo psovku i kletvu s te strane, već je promotrimo s naravnog

gledišta. Pa šta zaključujemo! Psovač je prostak! U psovaču su osjećaji rufavi kao koža na medvjedu. A pristojnost, uglađenost i finoća moraju resiti svakoga, iole, kulturnog čovjeka.

Strušno se među nama psuje. I Bog, i Gospa i Krist, i Crkva, i Misa, i Sakramenti, i sve što se može i ne može zamisliti. Kojiput nam od groze prođu trnci kroz sve udove tijela tako, da moramo od muke zatisnuti uši i zaškripati zubima.

Što bi bilo, kad bi se najedanput spojile sve psovke iz svih hrvatskih kuća, iz svih radionica i tvornica, sa svih polja i njiva, puteva i cesta! —

Nastao bi pakleni vihor, koji bi ciklonskom snagom gulio stoljetne hrastove i odnašao krovove s kuća!

Od 8 do 15 siječnja biće u biskupiji šibenskoj i apostolskoj administraciji ovo već drugu godinu »Tjedan protiv psosti«. Ne ostanimo i nadalje tvrdokorni, usprkos svih riječi, opomena i prijetnja koje bude-mo ovih dana čitali i čuli! Prestanimo psovati i kleti! Operimo sa svog čestitog obraza tu crnu ljagu sramote, i oživimo u sebi i oko sebe slavnu prošlost naših praotaca, kojima je bila najdraža i najslađa riječ:

— »Sveti se ime Tvoje«.

Komunizam nije potpuno zabranjen u Engleskoj i Švicarskoj.

Komunistima je potpuni rad dozvoljen u: Sovjetskoj Rusiji, republikanskoj Španjolskoj, Francuskoj, Kini, Meksiku i Čehoslovačkoj. Međutim je i u Čehoslovačkoj zadnjih dana zabranjen komunizam.

Kako je kod nas, znamo.

TEROR U CRVENOJ ŠPANJOLSKOJ

Francuske novine javljaju o teroru u Barceloni. Samo za 2 dana osuđeno je na smrt 200 lica, a 100 na doživotnu robiju.

ŽIDOV I KOD BOLJEVIKA

Da bi se znalo, koliko je Židova bilo na važnim i glavnim položajima u Sovjetskoj Rusiji od njenoga početka do danas, donajmo ovu statistiku:

Od 22 pučka komesara 18 Židova, od 43 komesara vojske 34 Židova, od 64 komesara za unutrašnje poslove 13 Židova, od 30 komesara za financije 26 Židova, od 18 komesara za pravdu 18 Židova, od 5 komesara za zdravlje 4 Židova, od 53 komesara za javnu sigurnost 44 Židova, od 7 komesara za javne radove 7 Židova, od 23 komesara za trgovinu 21 Židov, od 56 komesara za prehranu 45 Židova, od 26 pokrajinskih komesara 23 Židova, od 42 načelnika za štampu 41 Židov, od 119 načelnika sovjeta za radnike i vojnike 95 Židova, od 50 komesara za mornaricu 49 Židova.

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendar

Nedjelja, 8. I.: Prva nedjelja po Bogojavljenju. — Blagdan sv. Obitelji Isusa, Marije i Josipa. — Sv. Severin, opat. Divlje barbare krotio je svojom blagošću i svetošću, postom i molitvom. Umro je 482. godine.

Ponedjeljak, 9. I.: Sv. Julijan, mučenik. Živio je u Antiohiji za vrijeme Dioklecijana. Radi sv. vjere bijaše najprije uhvaćen, i utamničen, a zatim mu otkrpio glavu.

Utorak, 10. I.: Sv. Pavao, pustinjač. Bio je savremenik i subrat glasovitoga pustinjača sv. Ante. Proživio je u Tebaidskoj pustinji 90 godina i u 113. godini sveto preminuo.

Srijeda, 11. I.: Sv. Higin, Papa i mučenik. Bio je rodom iz Atene. Poslije smrti sv. Telesfora Pape bijaše izabran za rimskoga Papu g. 138. Bio je u pravom smislu izgled, primjer i pastir svoga stada. Umro je g. 142.

Cetvrtak, 12. I.: Sv. Tatjana, mučenica. Podnijela je grozne muke za Kristovu vjeru. Kada je nijesu proždrlje gladne zvijeri, baciše je na lomaču i tako završi svoj zemaljski život i preseli se u nebeski.

Petak, 13. I.: Sv. Emil i Stratonik, mučenici. Pretrpjeli su mučeničku smrt u Beogradu. Tjelesa su im bila bačena u Dunav.

Subota, 14. I.: Sv. Hilarij, biskup i naučitelj sv. Crkve. Rodio se u francuskom gradu Poatjer. God. 353. posta biskup rodnoga grada. Bijaše neustrašivi pobornik pravovjerna. Umro je g. 368.

Podlistak

Napoleon u poniženju na Elbi

Napoleon jednom reče: »Genij naliči meteoru, koji trenutačno obasja svoje doba«. Jedan takav meteor je sam Napoleon. Zablješio je, prodrmao Europu, a potom pao najprije na otok Elbu, a zatim potonuo na onaj sv. Jelenu.

Kad tražimo životnu veličinu genijalnoga čovjeka, tada ga motrimo u njegovim zamašnjim pothvatima, ali ako genija želimo vidjeti u svojstvu čovjeka, kao takvoga, moramo ga sručiti javnosti i promatrati izvan službene povijesti u privatnom životu.

Pa kad me već jednom sreća nanijela, da vidim otok Elbu, negdanje zatočište velikog osvajača Napoleona, poslužiti ću se knjigom S. Foresi »Napoleon siromašni čovjek« i iznijeti nekoliko zanimljivih crta iz njegova boravka na Elbi.

Jeste li kada okrenuli dalekozor i s protivne strane gledali? Ako jeste, imat ćete sliku života Velikog Napoleona u sužanjstvu na Elbi.

Tu ga ne vidimo u bljesku meteora, u cijuk boja, u stavu silnika i pokretača naroda, već kao čovjeka, i

BLAGDAN SV. OBITELJI

CITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Kološanima (13, 12—17). — Braćo! Obucite se kao izabranici Božji, sveti i ljubavni, u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, čednost, strpljivost; podnoseći jedan drugoga i opraštajući jedan drugomu, ako ima ko tužbu na koga: kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi! A vrhu svega toga imajte ljubav, koja je veza savršenstva. I mir Kristov neka radosno vlada u srcima vašim, na koji ste i pozvani u jednome tijelu; i zahvalni budite! Riječ Kristova neka stanuje u vama obilato; u svakoj mudrosti učite i opominjite sami sebe sa psalmima, himnima i duhovnim pjesmama, zahvalno pjevajući u srcima svojim Bogu. Sve što god činite riječju ili djelom, sve (činite) u ime Gospodina Isusa Krista, zahvaljujući Bogu i Ocu po Isusu Kristu Gospodinu našem.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (2, 42—52). — Kad je Isusu bilo dvanaest godina, uzišli su u Jeruzalem po običaju na blagdan. I kad dovršiše blagdani, i oni se vraćahu, osta dječak Isus u Jeruzalemu, i ne znadoše roditelji Njegovi. A misleći da je s društvom, otidoše dan hoda, i stadoše Ga tražiti među rođacima i zancima, i ne našavši Ga vratiliše se u Jeruzalem da Ga traže. I poslije tri dana nadoše Ga u hramu gdje sjedi među učiteljima, te ih sluša i pita. A svi koji su Ga slušali, divili su se razumu i odgovorima Njegovim. I vidjevši Ga začudiše se, i mati Njegova reče Mu: Sine, što učini nama tako? Evo, otac Tvoj i ja žalosni smo Te tražili. I reče im: Zašto ste me tražili? Niste li znali da meni treba biti u onome, što je Oca mojega? I oni ne razumješe riječi koju im reče. I side s njima i dođe u Nazaret. I bio im je poslušan. I mati je Njegova čuvala sve riječi ove u srcu svome. A Isus je napredovao u mudrosti i u dobi i u milosti pred Bogom i pred ljudima.

PRIMJER NAZARETA

Šišavši Riječ Božja na zemlju radi spasa ljudskoga roda nije htjela izabrati kakav neobičan i izvanredan način života, koji bi je isključio iz zajednice drugih ljudi, već je preko djevičanskih zaruka Bl. Djevice Marije s Josipom uredila sebi kućnu zajednicu ili hram, u krilu koje udostojala se Ona, da se rodi i provede najveći dio svoga zemaljskog života. Upravo je ova sveta Obitelj ona, koju je Papa Lav XIII., nakon svoje sjajne enciklike o kršćanskom braku, htio staviti za uzor katoličkim obiteljima, da se u nju ugledaju i njoj mole te isprose njenu nebesku zaštitu.

Sva najnovija izdanja savremene lijepe i poučne književnosti, domaćih i stranih pisaca, u originalu ili u prevodu, možete kod mene dobiti, posebno pak dječjih i omladinskih knjiga u velikom izboru. — Primam redovito svakoga 1. i 15. u mjesecu popis i prospekte većine njemačkih naklada, koje Vam u mojoj knjižari stoje na cij. uvidu bez obveze na kupnju.

U koliko se odlučite na kupnju jedne knjige, koje nemam na skladištu, dobavljam je uz nepovišenu cijenu u najkraćem roku.

Knjižara Grgo Radić — Šibenik

Kralja Tomislava 3

Taj pojam je jasno izražen u Početnoj molitvi.

U Prikaznoj molitvi se nato vapi od Gospodina mir i milost našim kršćanskim obiteljima baš posredovanjem i zagovorom Josipa i Marije. U Popričesnoj molitvi napokon zazivljemo pomoć Isusa, Josipa i Marije u strašnom času naše smrti, da imajući njih za pratiocice u strašnom prelazu s ovoga svijeta u vječnost, zavrijedimo biti primljeni u »vječne stanove«.

U Poslanici sv. Pavao preporuča uzajamnu ljubav, koja neka se očituje po ljubežljivosti i dobroti, poniznosti, blagosti, strpljivosti, podnoseći jedan drugoga i velikodušno opraštajući onako, kako Bog oprašta nama naša pomanjkanja, da nas podsjeti, kako će obitelji samo u ljubavi uživati mir i blagostanje.

Evandjelje nam nato pripovijeda o Isusovom polasku u hram; o žalosti Marijinoj i Josipovoj, što su ga izgubili te o radosti, kad su ga opet našli. Ostavivši hram u Jeruzalem Isus se skupa sa svojima vraća kući u Nazaret, gdje je živio »poslušan« njima.

Koja veličina i koja dubina! Onaj, koji je Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, dobiva danas od Duha Svetloga naziv »podložnik«, i to ne samo Bogu, već i ljudima. Kako je zgodan ovaj blagdan dozivajući nam u pamet divne primjere istinske ljubavi, duboke poniznosti i savršenoga sklada, baš danas, kad se s toliko zlobe kuša da raskršćani obitelj osjećajima dijame-tralno oprečnim onima Svete Obitelji u Nazaretu. Predmet je to, kome se divi i čast mu iskazuje i zemlja i nebo. »Evo anđela — kliče Papa Lav XIII. — koji čestimice neprestano silaze, da gledaju, promatraju, klanjaju se ovom obiteljskom svetištu!«

U slavu našega Blaženika!

KNJIGA PJESAMA O BL. NIKOLI TAVILICU. K jubilarnoj godini bl. Nikole Tavilića izašla je ovih dana knjiga pjesama »CVIJET HRVATSKE KRVI«, kojom su pjesnik Valtazar Vijolić i slikar Gabrijel Jurkić na divan način umjetnički uzveličali lik i život ovoga hrvatskog jerusalemskog Blaženika. To je jedna od najvrednijih i najljepših pjesničkih knjiga, što su u posljednje vrijeme osvanule u hrvatskoj književnosti. To je ujedno najodanije književno djelo, koje je dosada stvoreno o bl. Nikoli Tavliću.

Zato neka knjiga bude najtoplije preporučena svim ljubiteljima lijepe knjige, svim štovocima bl. Nikole Tavilića, a posebno hrvatskoj omladini. Neka se iz te knjige deklamiraju pjesme na svim katoličkim priredbama, a osobito na onima, koje će biti priredene u čast bl. Nikole Tavilića u ovoj njegovoj jubilarnoj godini. Knjiga stoji 10. Din, a naručuje se kod Hrvatskog Odbora za Sv. Zemlju, Zagreb, Trenkova ulica 1.

GLUMA O BL. NIKOLI TAVILICU. Za priredbe, koje će u ovoj jubilarnoj godini biti priredene u čast bl. Nikole Tavilića, izašla je gluma »DAJ, DA DOĐE KRALJEVSTVO TVOJE«, koju je napisao hrvatski književnik Antun Matasović. Tu se u jednom činu prikazuje jerusalemsko mučeništvo ovoga svetog Hrvata ne tako lijep i snažan način, da to potresa svakog čitaoca ove glume, a još više svakoga gledaoca, gdje se ta gluma bude prikazivala. Udešena je za same muške uloge. Neka ne bude nijednoga katoličkog društva, koje ne bi ove godine izvelo ovu glumu, koja se dobiva po 10 Din kod Hrvatskoga Književnog Društva sv. Jeronima u Zagrebu, Trenkova ulica 1.

SLIKE I KIPOVI BL. NIKOLE TAVILICU. Mnogi još ne znaju, gdje bi nabavili sebi manju sliku bl. Nikole Tavilića za kuću ili gdje bi se mogle velike slike i kipovi njegovi dobiti za crkve. Kopije po slikama Gabrijela Jurkića dobivaju se u svim veličinama i u raznim izradbama uz cijenu od 50 do 1000 Din, a kipovi od Mile Vod po 2200 i 3500 Din kod Hrvatskog Odbora za Sv. Zemlju, Zagreb, Trenkova ulica 1. Zadržite prospekt!

VANDERVELDE, voda belgijskih socijalista, koji je bio više puta ministar, umro je prošlih dana.

KAREL ČAPEK, jedan od najvećih savremenih čeških pisaca, umro je također prošlih dana.

PRETPLATNICIMA »CIVILTA CATTOLICA«. Čast mi je javiti, da je Uprava »Civiltà Cattolica« ove godine snizila pretplatu, i to od Lit. 92 na Lit. 78 (Din. 180), ili polugodišnje Lit. 39 (90 Din.) bez ikakvih drugih troškova. Rečena Uprava živo preporuča, da se godišnja ili barem polugodišnja pretplata unaprijed podmiruje: Split, Dubrovačka 5., 1 siječnja 1939. — Petar Šperac, povjerenik »Civ. Cattolica« za Jugoslaviju.

Poruke Uprave

SVIJETLI PRIMJERI. VIŠ. g. don Toma Segarić, nov: župnik Ista, s 1939. Primat će 10 primjeraka mjesto 1; preč. don Vinko Rasol, zač. kanonik i župnik Preka, i u g. 1939. primat će 50 primjeraka; viš. don Ivo Grgurev, župnik Primoštena, i u g. 1939. primat će 48 primjeraka. — Srdačna im hvala i od Boga plata! Ugledali se u njih i drugi!

SVIM NAŠIM PRETPLATNICIMA, kojima nijesmo priložili prošli put, prilazemo ovaj put našu čekovnu uplatnicu, toplom molbom, da nam odmah pošalju pretplatu za godinu 1939. i podmir svoj eventualni dug za prošle godine. Tom prilikom neka nas obraduje i kojim milodarom u fond lista, pak čemo njihova imena oglasiti u našem »Katoliku«.

sljedbenicima. To čini doista, da mi pribavi nove pripadnike, ali ova rasipnost me zaprepasuje ...»

Ipak njegova mu je majka, uz sestru, koja mu se često grčevito smijala iz obližnjeg Piombina, i uz još koju vjernu osobu, bila jedina utjeha u tim danima odbačenja.

Dobra majka, puna majčinske nježnosti, neprestano je bdila nad Carem. U noći se često približavala njegovoj odaji, da vidi, je li spava i ušavši na prstima u sobu popravljala je po njemu pokrivače i milovala ga.

U veljači 1815. ovaj pali meteor htio se ponovno dignuti i ponovno zabljesnuti osvojivši ponovno vlast. No taj bljesak bijaše tek nova parodija, jer mu vlast potraja tek 100 dana, da zatim padne u još teže zatočenje, u još veću zaborav na oceanskom otoku sv. Jelene.

Punih pet godina držao je Napoleon Vatikanskoga Starca Pija VII. u zatočenju povlačeći ga i mučeći po Francuskoj. Mislio je silnik, da će neoborivu Hrid strpati pod se. Ali se međutim on sotrlljao!

I danas ima još kratkovidnih vlastodržaca, koji vjerujući samo u svoju jakost zadiru zube u tu Hrid, a ne će da uvide istinitost one nedavno optovane riječi: »Tko grize Papu, nestaje ga«.

F. Denys.

Širom svijeta

SEZDESETGODIŠNJICA MISNIŠTVA SV. OCA. Na 20. pr. mj. zašao je Sv. Otac u 60. godišnjicu misništva. Na taj dan 1878. god. zaređen je u crkvi sv. Ivana Lateranskog za svećenika. Cijela se Crkva raduje i zahvaljuje Svevišnjem, što je tolikim milostima blagoslovio svećenički život današnjega glavara Crkve. U teškim danima, koje proživljujemo, Sv. Otac je velebni dar Božji svojoj Crkvi i cijelom čovječanstvu. Zato uzdižemo svoje molitve Bogu, da nam ga sačuva do krajnjih granica ljudskoga života na dobro vjere i ljudi.

ZANIMLJIVA UPITNICA. Učitelji kotara Fürstenfeldbruck kod Münchena u Njemačkoj primili su od Saveza nacionalsocijalističkih učitelja upitnicu sa slijedećim pitanjima: 1. Uči li se kod vas još Biblija? 2. Ako da, iz kojih razloga? 3. Ako se uči, kako mislite, da se može pomiriti poučavanje Biblije s Vašim rasnim gledištem? 4. Želite li, da se obustavi poučavanje Biblije? 5. Vršite li još službu orguljaša? 6. U jesnom slučaju iz kojih posebnih razloga? 7. Kanite li napustiti tu službu? 8. Pripadate li stranci? Odgovor je na ova pitanja obvezatan.

ZELJEZNIČKA NESREĆA U RUMUNJSKOJ. U Badnjoj noći od 24. na 25. XII. pr. g. sudarila su se u Rumunjskoj dva osobna vlaka. Uslijed neobično jakoga sudara potpuno su uništene obe lokomotive i 7 putničkih vagona. Poginulo je oko 120 osoba, a preko 300 ih je ranjenih. Do sudara je došlo uslijed pogrešno postavljenih skretnica.

KOLIKO SU DRŽAVI PRIŠTEDJELE ČASNE SESTRE! Agencija »Kipa« javlja iz Praga: Prema postojećim statističkim podacima uštednja države sa časnim sestrama bolničarkama iznosi godišnje oko 50 milijuna švicarskih franaka. U prvim godinama čehoslovačke republike časne sestre bile su izbačene iz bolnica, ali su kasnije morale biti vraćene natrag koliko radi financijskih razloga, toliko i zato, jer se rad plaćenih bolničarki nije mogao mjeriti s njihovim radom.

OPĆA VOJNA DUŽNOST U MADŽARSKOJ. U Madžarskoj je parlament izglasao zakon, po kojemu se uvodi opća vojna dužnost s kadrovskim rokom od 3 godine.

SLIJEDEĆI MEĐUNARODNI EUHARISTIJSKI KONGRES U NIZZI bit će od 4. do 8. rujna 1940., kako je to zaključio Stalni odbor za međunarodne euharistijske kongrese na svom zadnjem zasjedanju u Parizu. Računa se, da će mu prisustvovati oko 2 milijuna ljudi.

NOVIM RUMUNJSKIM MINISTROM VANJSKIH POSLOVA imenovan je Grigor Gafencu, koji je navodno prijatelj Njemačke i imao bi za glavnu zadaću: uspostaviti što bolju vezu s Njemačkom i Italijom.

INVALIDSKI DOM U PARIZU, glasnoglasnik umjetnička građevina, u kojoj je i Napoleonov grob, djelomično je izgorio pred Božić. Šteta je ogromna, a izgorjele su i mnoge dragocjenosti.

POPUP VJETRA. Najnovije talijanske električne lokomotive na pruzi Rim — Napulj prevalele su već 200 km. na sat. Stroj je težak 1200 metričkih centi, ima 8 motora i razvija snagu od 4000 konjskih sila.

Stari hrvatski zakoni za psovače

Lijepi su naši stari dalmatinski gradovi nekada kroz stotine godina bili što savremeni, što opet mnogo svoji: sa svojim pravcima, sa svojim vijećima, sa svojim zakonima i statutima. Priličan je niz tih starinskih dalmatinskih gradskih statuta štampala zagrebačka Akademija, pa ovdje iznosimo iz njih zakone nekih naših dalmatinskih gradova proti nesretnom i mrskom psovanju, da nam ti zakoni budu za razmišljanje i pouku.

1. Zakon grada Dubrovnika: »Tko opsuje Boga ili Svece Njegove, da plati za globu jedan perper. Ako ga ne bude mogao platiti, da se sveže za stup«. (V. Bogišić i K. Jireček: »Liber statutorum civitatis Ragusii«, str. 130.)

2. Zakon grada Splita: »Isto je ustanovito i određito, da se nitko ne poduja psovati ili proklinjati Boga ili svece Njegove... I tko protivno radi, da se imade odsuditi na deset libara za svaki put...« (Dr. J. Hanel: Statuta et leges civitatis Spalati, str. 148.)

3. Zakon grada Trogira: »Određujemo: ako tko opsuje Boga ili Djevicu Mariju, Majku Njegovu, ili kojega sveca, da plati općini globu od pet libara malih venecijanskih dinara... A ako (psovač) bude malodoban ili siromak, koji nema otkud da pla-

Naše smjernice

Brige, žalosti i nade

(Božićni govor Sv. Oca)

Prema svakogodišnjem običaju sakupili su se i ove godine na Badnjak pred podne u Valikanu svi kardinali skupa s rimskim prelaticama, da čestitaju Sv. Ocu sretno božićne blagdane i Novu godinu. Čestitku mu je izrekao dekan kardinalskoga zbora kardinal Granito Pignatelli di Belmonte. Sv. Otac je zahvalio i uzvratilo govorom, koji kao važan dokumental donosimo u potpunosti i doslovnom prijevodu, jer je dobro poznato, da Sv. Otac u ovako svećanoj zgodi, o Božiću i Novoj Godini, govori »programatski« i daje najaktuelniji pregled najvažnijih prilika, u kojima se nalazi Crkva i svijet. Evo dakle toga značajnog govora Sv. Oca:

»S velikim, dubokim ganućem srca slušali smo, shvatili i osjetili lijepe, dobre i ljubazne želje, što Nam ih je izrazio dekan Svetoga Kolegija ne samo u ime svoje, nego također i u ime čitavoga Svetog Kolegija i čitave Rimske Prelature po običaju toliko obiteljskom i jednostavnom koliko svečanom i uzvišenom u ovoj svetoj Vigiliji Rođenja Gospodnjega.

Sve je tako dobro i sinovski toplo i odano, pa makar nam i doziva u pamet i napominje tužne i bolne stvari, da Nam ne preostaje drugo nego zahvaliti od sveg srca! Pa to i činimo izričući svima i svakome od Vas, uzorita gospodo kardinali, predragi prelati, za uzvrat za Vaše čestitke, Naše čestitke za sretan Božić, Novu Godinu i svako dobro, upravo kako svi Vi i svaki od Vas želi, i to ne samo za Vas, nego i za sve drage Vas osobe i stvari, koje nosite u Vašim mislima i u Vašim srcima — drage Vašem svećeničkom i dušobrižničkom maru.

Znamo, kako dragocjenu Vam pomoć dugujemo u upravi sveopće Crkve i u podizanju tolikih ustanova za individualno i kolektivno posvećenje, naročito kod redovničkih zajednica i kod Nama uvijek toliko drage Katoličke Akcije. Veselimo se zato toj tako lijepoj prilici i zahvaljujemo Vam svom dušom.

I sad bismo Vam bez daljnega mogli podijeliti očinski i apostolski blagoslov, koji kao dobri sinovi pobožno želite i obilno zaslužujete.

Ali s vigilijom Božića dolazi i jedna druga vigilija i zamoljeni smo s različitih strana, da joj posvetimo koju misao i koju riječ, jer se čine potrebिता. To je vigilija desete godišnjice Izmirenja (lateranskog pakta). S druge strane evo auditorija, od kojega se uistinu ne bi moglo naći ni zamisliti zgodnijega, htjeli bismo upravo reći inteligentnijega, prosvjetljenijega, ukoliko, koji bi više odgovarao stvari koja je već tako važna sama po sebi, koja je postala još važnijom, a zaista ne i lakšom, zbog sadašnjih okolnosti.

Htjeli bismo da kažemo, što više da proglasimo s ovog visokog mjesta, kako Naša proslava rečene desetogodišnjice hoće da bude himna najviše zahvale — Naš »Magnificat«, Naš »Nunc dimittis«, Naš i Vaš »Te Deum« — onaj božanski dobroti, koja Nam je još od prve naše enciklike dozivala u pamet i u

pero lijepu riječ: »ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis« i skoro nam je napunila srce iščekivanjem onoga sata, koji je božanska Providnost učinila da brzo zavoni i za koji je tada spadalo na Nas, da ne dopustimo, da je uzalud zavonio.

Jedva treba da kažemo, govoreći s dužnim poštovanjem, da poslije Boga Naša zahvalnost i Naše priznanje idu vrlo visokim osobama — spominjemo ovdje vrlo plemenitog Vladara i njegovoga neusporediva Ministra, kojima se duguje, da je tako važno i tako blagotvorno djelo moglo biti okrunjeno dobrim koncem i sretnim uspjehom. Spominjemo također ugledne osobe kardinala Pietra Gasparria i markiza Francesca Pacellia, koji su nas pomagali s herojskom ustrajnošću svoga rada, koji je možda požurio njihovu smrt i zbog toga sa zahvalnom dušom spominjemo časna i draga njihova imena.

No davši mjesta dužnom, vrlo dužnom dijelu Naše zahvalnosti prema Bogu i prema ljudima, davši također mjesta dužnom dijelu Naših srdačnih čestitanja čitavoj Italiji, koja je Nama, kao po dužnosti, osobito draga među svim dragim dijelovima velike katoličke obitelji, moramo nažalost reći, na uhar apostolskoj iskrenosti i istini kao i na uhar edifikaciji, koju smo također i zbog Naše dužni pružiti svakome, moramo nažalost reći, da željena desetogodišnjica, onakva kakva Nama dolazi ili kako je udešena da Nam dođe, ne može donijeti vedro veselje, kojemu bi samome mogli dati mjesta, nego naprotiv donosi prave i teške brige te gorke žalosti. Zaista gorke žalosti, kad se radi o pravim i mnogostrukim zlostavljanjima — ne kažemo baš da su općenita — ali koja su stvarno vrlo brojna i u mnogim mjestima, protiv Katoličke Akcije, te poznate zjenice oka Našega, koja se — to su morali priznati i ispovjediti također i oni koji su izvršili premetlačine raznih sjeđišta i arhiva Katoličke Akcije — ne bavi politikom niti nepoželjnim nametanjem nego jedino ide za tim, da odgaja dobre kršćane, koji proživljavaju svoje kršćanstvo i koji su zbog toga elementi prvoga reda za javno dobro, a to je važno u jednoj katoličkoj zemlji kao što je Italija, što su uostalom i činjenice pokazale.

Videći revnost kod nižih organa vrlo jasno proizlazi, da kolikogod je Katolička Akcija tako jasno određena u Našem paktu Izmirenja, moraju dolaziti odozgo obilni — ili radije potajni — migovi dopuštenja i poticaja, da ta zlostavljanja ne prestanu u raznim mjestima s jednog kraja Poluočoka na drugi i to ne samo u malim ili malo važnijim mjestima. Jučer su Nam stigle vijesti iz Milana, Turina i Bergama, danas iz Milana, gdje se radi upravo o milanskom kardinalu-nadbiskupu, kojega se optužuje da je kriv zbog govora i naučavanja, i to iz područja njegovih pastoralnih dužnosti, koji govor Mi ne možemo a da ne odobrimo.

Mi smo tu da uvijek dozivljemo svima u pamet, da nije uistinu i potpuno ljudsko

ono, što nije kršćansko, i da je neljudsko ono, što je nekršćansko, pa radilo se tu o općem dostojanstvu ljudskog roda ili o dostojanstvu, slobodi, integritetu individua, za kojega je, dakako uz dužne koordinacije i kooperacije, određeno društvo, kao što je samom čovjeku i pojedincu namijenjeno djelo Boga Stvoritelja i Otkupitelja kojemu svaki čovjek mora reći »Deus meus es Tu« i također »Dilexit me et tradidit semetipsum pro me«.

Ne samo gorke žalosti srcu starog Oca zbog zlostavljanja Njegove miljenice Katoličke Akcije, nego je i prave te teške brige priskrbilo Poglavaru katoličanstva i čuvaru čudoređa i istine povreda, rana nanesena Našem konkordatu i upravo tamo, gdje se dira sakramental ženidbe, što za svakoga katolika znači sve. Ne osjećamo potrebe da ovoj jednostavnoj izreci dodamo i jednu riječ, eda kažemo, kako je ova rana išla ravno u Naše srce, ravno i vrlo bolno. Znamo, da je rečeno, kako konkordat nije bio baš ranjen, nego da je ostao nepovrijeđen. Od Nas je daleko, koliko to može biti daleko, misao da zađemo uopće u diskusiju. Držimo ipak, da moramo napraviti jednu primjedbu elementarne očevitosti, pa da i ništa ne bismo vidjeli; a ta opaska je ova: da ako za svaki dvostrani ugovor kao i za njegovo poštovanje ili nepoštovanje, ne može tumačenje uzurpirati samo jedna strana, mnogo više ovo mora vrijediti za jedno tumačenje, koje je tako odlučno i hoće da bude slobodno od svake obaveze.

A htjeli smo također primjetiti jednu drugu opasku, a to je podsjećanje na veliku i slavnu uspomenu Lava XIII. Mislite na nedavnu apoteozu koja je u ovom istom Rimu pripravljena jednom križu, koji je neprijatelj Kristovu križu, na ovu povredu konkordata i na druge stvari, koje su gore navedene, ni Nama se samima nije činilo pretjerano da se možemo nadati obziru barem prema Našoj sijedoj kosi. Htjelo se naprotiv ići preko svih obzira (Leonis XIII. P. M. Acta XV., pag. 369). A ovo podsjećanje pravimo zato, da počastimo uspomenu velikog Pape, koja je uistinu dostojna poštovanja kao i zato da sebi dozovemo u pamet velikodušno oproštenje te da nasljedujemo, kao što to iz svega srca činimo, vrlo plemeniti primjer, moleći inače dobrog Boga, da se udostoji prosvjetliti pameti i ganuti srca u smislu istine i pravde, koje su također jedine prave i solidne baze blagostanja i pojedina i naroda dok stoji pisano u božanskoj knjizi: »Miseros facit populus peccatum«.

Spremno smo dali Naš već star život za mir i napredak naroda: damo ga i sad opet zato da bi ostao nepovrijeđen unutar-nji mir, mir duša i savjesti i cvjetni napredak ove Italije, koja je Nama među narodima, koji su Nama svi dragi, vrlo draga, kao što je osobito bila draga Njegova domovina Isusu, koji je dao samoga sebe mukama i smrti za ljudski rod.

I ovo je Naša božićna želja i s ovim Mi iznova blagoslivljemo Vas sa svim onim i onima, koje svaki od Vas nosi u misli i u ljubavi srca.

Završivši govor Sv. Oca je podijelio apostolski blagoslov i napustio dvoranu praćen zdravcima i poklicima sakupljenih kardinala, patrijarha, nadbiskupa i biskupa te ostalih najviših dostojanstvenika Crkve.

Naši dopisi

DRNIŠ

Rekonstrukcija procesa o iragičnoj smrti Šime Mudrića u Siveriću.

Prošle godine jednoga dana mjeseca studenoga poslije podne blagajnik Bratimске blagajne »Monte Promina« u Siveriću, sad pok. Šime Mudrić, u društvu svoje žene i gospođice Blim, činovnice istoga društva, pošao je u lov u brdo Promina između sela Siverića i Badnja. Kad su bili na sedlu brda, pk. Mudrić bio bi rekao svojim pratilicama, da se odmaraju, dok on obide bližnju okolicu. Nakon kratke stanke spomenute pratilice čule su odjek puščanog hica u daljini od kojih 3—400 koraka. One su mislile, da je to Šime pucao na lovine i čekale na njegov povratak. Kad se Šime nije vraćao i noć se primicala, pratilice su zvale Šimu, a kad se nije odazivao, one su mislile, da je drugim pravcem krenuo prema kući i tako se i one uputile kući. No kod kuće nema Šime. Tada su almirale susjede, koji su bili mišljenja, da je Šime po svom običaju otišao u Drniš ili Tepljuh. Ali kad se ni do sutra dan ujutro nije povratio, nastala je sumnja o njegovu izostanku, te su upućene potrage na sve strane okolice, pa i u brdo Promina, gdje je jedna potraga oko 9 sati, prije podne, na svoje iznenađenje, poviše Badnja našla mrtva ne-

koja se širi iz raznih naših knjižara, malih dućana i trafika, te nam tim kvari našu bijednu i neiskusnu mladež, a osobito malodobnu djecu, koja čita i širi, što prima iz Beograda, a nažalost i iz Zagreba (i ako u manjem broju) kao duševnu hranu, na pr. »Ok«, »Mika Miš«, »Vrtopuč«, »Proletni Sans«, »Zabavnik«, »Ošišani Jež«, Priče iz Harrema, Goličave, Grešnica, Skakljivi, Mickey Strip, Tannica, Cik, Bufalo Bil, Flert, Čaruga, Lov, Pikolo, Mi i vi, Sfinga, itd. itd., od kojih listića ima vam nekih s nemoralnim slikama na prvoj stranici. Misлите vi, cijenj. čitaoci, da su mi se ti narodni vode odazvali barem jednom dopisnicom ili se, što je najglavnija i najnužnije, zauzeli, da izliječe te tri teške rane u ovoj državi? Ništa od svega tog! Imadu oni, važnijega posla, pa im ne dostaje vremena za ove trice i kućine! (»A buon intenditor, poche parole«).

Zivo pak preporučam kina i bogumrsku psost, te nesretne zabavne gornje listiće roditeljima, gg. profesorima i učiteljima i vlaš. vjeroučiteljima, da se i oni zauzmu i uništavaju tu otrovnu lekturu s razvratnim slikama kod naše zanečene mladeži. Mnogi, kako čujem, vlaš. katehete i učitelji na stotine su kilograma tog otrova uništili. Evala im! Videant consules!

NOVO KRIŽARSKO BRATSTVO osnovano je u Bešli kod Teslića (okružje Sarajevo).

sraloga Mudrića uz stražu njegova vlastitog psa. Kad su obaviještene sudbene vlasti u Drnišu, odmah su dvojica sudaca i dvojica općinskih liječnika, te žandarmerija izašle na lice mjesta i obavile očevid. Poslije podne obavljena je obdukcija liješa u Siveriću, gdje je liječnička komisija ustanovila, da je smrt uslijedila uslijed kljenuti srca, a nastale ozlede kraj spolnoga dijela, gdje je bio stranjen i jedan dio mesa, da bi bio prozročio vlastiti pas. I tako je ova misteriozna smrt ostala neobjašnjena bez ickijega progona sve do jučer, kada je stigla sudbeno-istražna komisija iz Šibenika sastojća se od gg. sudaca Valavuka i Košte, te liječnika dra Lalića i dra Dreščika, koja je nakon stroge premetačine dvaju stanova u Siveriću oko 2 sata poslije podne otvorila grob pk. Šime Mudrića na groblju Sv. Arandela u Drnišu, te obdukcijom ustanovila, da je Šime ubiven iz lovačke ili slične puške

Čitajte sve u „Katoliku“

Nakon obavljena očevida i obdukcije komisija je dala nalog žandarmeriji u Siveriću, da sprovede jedno intelektualno lice u Šibenik, protiv koga bi postajala neka sumnja.

Pošto je sličnom tragičnom i misterioznom smrću poginuo pred par godina tajnik radničke organizacije »Uzora«, Ivan Malčić iz Trbonja, to je ova rekonstrukcija procesa o smrti pok. Mudrića u čitavoj drniškoj krajini, a osobito u najzapostavljenijim radničkim krugovima, izazvala razumljivu senzaciju, gdje se očekuju nova otkrića u obe spomenute tragedije, u čijoj pozadini mora stajati naročito gangsterska organizacija, na što ovaj mirni i dobroćudni narod nije bio naučan.

Hvaljevrijedna društveno-prosvjetna akcija

Kao Dnišaninu teško mi je i pred širom javnosti priznati, da je odavna, a osobito od početka svjetskoga rata, naš društveno-prosvjetni i socijalno-ekonomski napredak sve do danas bio u sistematskom nazadovanju. To nazadovanje osim likvidacije do zadnje društveno-prosvjetne i socijalno-ekonomske ustanove pokazalo se najfatalnijom pojavom među brojnom djecom, a napose među srednjom mladeži. U toj mladeži, koja trebaju najviše kućnoga (roditeljskog) i društveno-prosvjetnog, te religiozno-čudorednog odgoja bila su prepuštena sama sebi i uličnoj raskalašenosti. U toj uglavnom za samu mladež pogibeljnoj, »raskalašenosti«,

što se ovdje radi pristojnosti ne može pojedinačno iznijeti! Ova malovaroška epidemija nije ostala bez svojih posljedica i za našu seljačku mladež, koja se rapidno odalečuje od religiozne čudorednosti i vjersko-crkvene pobožnosti, te najupadnije oponaša varoške pa i najlošije pojave uopće, a napose u psosti i spomenutom rječniku. Protiv ove sveopće zapuštenosti ili bolje pogibeljne epidemije prvi i skoro jedini digao se naš mladi franjevac fra Božo Vugdelija sa svojom akcijom među školskom djecom kao vjeroučitelj okupivši ih u velikom broju preko 200 u društvo »Malih podvornika« te među brojnim vjernicima sa svojim korizmenim i svibanjskim crkvenim propovijedima o. g. Ta fra Božina požrtvovna a inače najspretnija akcija u najkraće vrijeme probudila je vjersko-društvenu ljubav ne samo među do tada zapuštenom dječicom, nego i među odraslima. To se najbolje očitovalo nakon zadnje svibanjske propovijedi, kojom je među mnogim vjernicima izazvao oduševljeni plač, a koji su ga nakon svršene propovijedi na oltaru obasuli cvijećem. Njegove jezgrovite i uvjerljive česte nedjeljne propovijedi probudile su ne samo pobožnost i sve to veći posjet službe Božje, nego i neograničeno povjerenje naprama fra Boži kao uzor svećeniku i rodoljubu.

Prvi plod njegova rada preko »Malih podvornika« vidio se i ugodno iznenadio našu javnost prigodom priredene zabave 13. XI. pr. g. s biranim programom. On i njegov poletni mališi nisu se zadovoljili s tim svojim prvim nastupom i uspjehom, već su se skoro neprimjetljivo dali na rad za novu zabavu, za dan Sv. Stjepana o. g., održanu u Katoličkom domu. Usprkos još dviju priredjenih zabava u mjestu prisustvovanje raznoga građanstva bilo je rekordno u posjetu i doprinosima. Program zabave, koju su 36 »Podvornika i Podvornica«, uz opće odobravanje publike izveli, bio je ovaj: 1. Sinovi

svijetla, himna K. A.; 2. Svadljive susjede, šala; 3. Oj Ivane Barane, pjesma; 4. Da zna, čoro; 5. Cigančica, predstava; 6. Ringe ringe raja, pjesma; 7. Mudrijaš, šala; 8. Božično koledanje, pjesma. 9. Kad se gluhi s gihum sretno, ščla. 10. Lijepa naša, ritmička vježba i 11. Lutrija.

Zabava, koja je započela u 7 sati večeri i završena u 11 sati noći, uspjela je u svim pravcima. S nje su prisutni ponijeli najbolje dojmove, a napose mladi diletanti i diletantice, sa čijih se lica mogao čitati naročiti ponos.

Za ovu, kao i zadnju sličnu priredbu, ima se osim agilnoga fra Bože još izraziti dužno priznanje između ostalih suradnika i suradnica u prvom redu požrtvovnim mladima Berislavu Lovriću i Petru Mrčeli, te djevojci Anki Šarić i članicama katoličkih djevojaka, koje su na dan zabave stale na raspolaganju u svemu. Nadalje svi simpatizeri ove zabave odnosno akcije duguju svoje priznanje i zahvalnost građankama i građanima, koji su sa svojim obolima poduprl priredbu uspjele lutrije.

Ovoliko, daleko od svakoga nezasluzenog laskanja bilo naprama komu, već kao najidealniji apel u prvom redu na roditelje, da posvate više brige za bolji moralni, religiozni i narodni uzgoj svoje djece, te na javne radnike, da se vrate nekadašnjem kulturno-prosvjetnom radu pridignućem prosvjetno-socijalnih ustarcva, bez kojih ne može biti ni narodne-prosvjetne slobode ni socijalne pravde!

Drnišanin

Život Šibenika

SVEČANA ZAHVALNICA BOGU bila je odslužena na zadnji dan godine uvečer u 6 s. u katedrali. Prije zahvalnice preuzv. biskup održao je jednosatni govor pred velikim i odličnim brojem vjernika. Nakon što je preuzv. u uvodu pobudio u srcima prisutnih topla čuvstva zahvalnosti Gospodinu za primljene milosti, osvrnuo se na događaje u prošloj godini. — Crkva Božja bila je uvijek proganjena. Međutim Crkva je još tu, a njenih progonitelja nesta bez spomena. —

Ako još nijesi, molimo Te, da odmah danas podmiriš pretplatu! — Tvoja pretplata je jedino sredstvo, koje izdržava naš »Katolik«! Ako možeš, dodaj tom prilikom još i mali darak za fond našega »Katolika«!

— S veseljem Preuzvišeni se sjeća 3. jula, dana, kada ga je »mili hrvatski narod pozvao da blagoslovi hrvatske zastave«.

KRIZARSKI KALENDAR je rasprodan i ne može se više dobiti.

PAPINSKI DAN. Na prvu nedjelju u veljači bit će po svim hrvatskim krajevima proslava Papinskoga dana. Upozoruju se Bratstva, da taj dan prirede zajedničke sv. Pričesti i eventualno vanjske priredbe.

IGROKAZ ZA PAPINSKI DAN. Kod VKB. može se dobiti igrokaz za proslavu Papinskog dana »Živio Papa«. Stoji din 7.

UMRO KARDINAL KAKOWSKI. Varšavski kardinal-nadbiskup Kakowski preminuo je prošlih dana u 76. godini života. Bio je nadbiskupom od 1913., a za vrijeme rata bio je član Namjesništva Kraljevske Poljske.

Ozbiljne i teške riječi preuzv. biskupa vjernici su s najvećim mirom i pažnjom saslušali. Uopće na sve slušaoce govor je učinio jak i silan utisak. — Poslije propovijedi pred izloženim Svetotajstvom ispjevan je »Tebe Boga hvalimo«.

ČESTITANJE NOVE GODINE PREUZV. BISKUPU. Na Novu godinu u 10.30

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izradujem voštane svijee iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE: TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS - ŠIBENIK

SVOJ K SVOME!

s. narodni zastupnik g. Škarica Dane i senator g. Belamarić Šime posjetili su preuzv. biskupa te mu u ime naroda čestitali sretnu Novu godinu. Preuzvišeni se toplo zahvalio i zadržao u razgovoru s narodnim predstavnicima. — Poslije pontifikalne sv. Mise kaptolski prepozit presvij. don R. Pijan u ime svećenstva podastro je Preuzvišenome čestitke za Novu godinu s vrućom željom, da bi za dugo djelovao i nastavio svojim revnim pastirskim radom. Preuzvišeni na izražene čestitke srdačno se zahvalio i isto zaželio cijelom svom dragom svećenstvu.

IZLET U ŠIBENIK. U prošli utorak sedmi i osmi razred klasične gimnazije splitskoga sjemeništa bio je na izletu u Šibeniku. Nakon što su pregledali znamenitosti grada, uvečer istoga dana povratili su se u Split.

DUHOVNE VJEŽBE SJEMENIŠTARACA. Od petka 6. t. mj. do ponedjeljka 9. t. mj. naši sjemeništarci obavili će svoje godišnje duhovne vježbe pod vodstvom vlč. don Mladena Alajbega, profesora-vjeroučitelja iz Splita. Preporučamo ih u molitve vjernika.

PREMJESTEN TALIJANSKI VICEKONZUL. Dr Genaro de Novellis, dosadašnji vicekonzul u Šibeniku, premješten je u Rim. Na njegovo mjesto dolazi dr Oberlo Fabiani, dosada u službi kod generalnog tal. konzula u Splitu.

LAKŠI DUŠEVNI BOLESNICI odlaze iz šibenske bolnice u zemuničku bolnicu, tako da će u šibenskoj bolnici ostati samo teži bolesnici.

PSOST U PROŠLOSTI ŠIBENIKA. Ovaj vrlo zanimivi podlistak preč. don Krste Stojića donijet ćemo u sljedećem broju našega lista. Zato u ovom broju nijesmo donijeli odredbe štatule našega grada protiv psosti.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za sljedeći tjedan (8.—14. I.): za što bolji uspjeh drugoga »Tjedna protiv psosti« po našim župama — Don Ante Radić.

— U FOND »KATOLIČKE KARITAS« doprinijeli su: Hrv. kat. žensko prosvj. društvo »Zora« Din 400; g. Antić Anton, tvorničar i don Ante Radić po Din 100; Vukorepa Ante Din 50; Zaninović Jakov Din 10. — Odbor harno zahvaljuje.

Iz naših krajeva

PROMJENE U VELIKOM KRIZARSKOM BRATSTVU. Zagrebačka »Nedjelja« od 1. t. mj. donosi ovo saopćenje: »Brat dr Ivo Protulipac prestao je vršiti poslove predsjednika Vel. Križ. Bratstva. Predsjednikom VKB.-a imenovao je prečasnii Episkopat za poslovnu godinu 1938.—1939. prof. Slavka Šarića. Duhovnikom VKB.-a za poslovnu godinu 1938.—39. imenovao je preč. Episkopat, presvij. g. dra Milana Beluhana, a njegovim zamjenikom vlč. Nikolu Serlića.«

REZULTATI GLAVNOG BIRACKOG ODBORA. »Vreme« javlja: »U toku rada Glavni birački odbor primio je konačne izvještaje o izbornim rezultatima u četiri banovine, i to: Drinskoj, Vrbaskoj, Vardarskoj Primorskoj. Referent za Vardarsku i Primorsku banovinu, za koje su usvojeni izvještaji, bio je g. Rusimir Jančević, predsjednik Kasacionog suda, a referent za Drinsku i Vrbasku banovinu bio je g. Tanasije Ikončić. Prema konačnim rezultatima, koje je objavio Glavni birački odbor, u Vrbaskoj banovini glasalo je ukupno 213.184 birača ili u procentima 72.25 posto od ukupnog broja upisanih glasača. Od svih ovih palih glasova u Vrbaskoj banovini zemaljska lista g. dr Milana Stojadinovića dobila je 108.078 glasova (50.69 posto), zemaljska lista g. dr Vlatka Mačeka 103.911 glasova (48.74 posto) i zemaljska lista g. Dimitrija Ljotića 1205 glasova (0.57 posto). U Drinskoj banovini ukupno je glasalo 335.141 birač ili u procentima od cjelokupnog upisanog broja upisanih glasača 78.36 posto. Od toga za zemaljsku listu g. dr Milana Stojadinovića glasalo je 193.320 birača (57.61 posto), za zemaljsku listu g.

dr Vlatka Mačeka 138.320 birača (41.27 posto) i za zemaljsku listu g. Dimitrija Ljotića 3.762 birača (1.12 posto). U Vardarskoj banovini je glasalo ukupno 303.457 birača ili u procentima od ukupnog broja upisanih birača 67.16 posto. Od ovoga broja zemaljska lista g. dr Milana Stojadinovića dobila je 228.095 glasova (75.17 posto), zemaljska lista g. dr Vlatka Mačeka 75.232 glasa (24.79 posto) i zemaljska lista g. Dimitrija Ljotića 130 glasova (0.04 posto). U Primorskoj banovini glasalo je ukupno 213.630 birača. Od toga broja zemaljska lista g. dr Milana Stojadinovića dobila je 42.854 glasa (20.06 posto), zemaljska lista g. dr Vlatka Mačeka 168.349 glasova (78.80 posto), i zemaljska lista g. Dimitrija Ljotića 2.427 glasova (1.14 posto).

NAGLA SMRT PREDsjedNIKA UPRAVNOG SUDA U DUBROVNIKU. 30. pr. mj. umro je u Dubrovniku od kljenuti srca predsjednik upravnoga suda g. Šime Burić, koji je za dugi niz godina bio državnim odvjetnikom u Šibeniku. XII. bio je još na redovitim raspravama, a i 30. XII. imao je na njima sudjelovati, ali mu je oko 9 sati naglo pozlilo i za par časaka je izdahnuo. Njegovo mrtvo tijelo preko Šibenika bilo je prevezeno u Biograd n/m, gdje je pokopano u obiteljskoj grobnici. P. u m.!

UDOVA DRA TRUMBICA, gđa Ana Trumbić, prošlih dana stigla je u Split, gdje će se odsad stalno nastaniti.

GRADNJA JADRANSKIH LUKA. Direkcija pomorskog saobraćaja u Splitu raspisala je jeftimbe za lučke radove u jadranskim lukama. Tako je raspisana jeftimba za gradnju nove splitske luke u Vranjicu za 16. II. s predračunskom svotom od 17 milijuna 910 hiljada dinara. Razlika do 24 milijuna, kolika je svota odobrena za ovu novu splitsku luku, izvest će se u državnoj režiji. Nadalje su raspisane jeftimbe za lučke radove u šibenskoj luci za 22. II. s predračunskom svotom od 10 milijuna 621 hiljada, za radove u novoj luci u Pločama za 6. III. s predračunskom svotom od 20 milijuna 554 hiljade te za lučke radove u Dubrovniku za 13. III. s predračunskom svotom od 6 milijuna 841 hiljadu dinara.

MILOSTIVO DOPUŠTAJU. Njemački ministar za odgoj dopustio je, da katolički daci, ako baš žele, mogu na blagdan Bezgrješnog Začeca za jedan sat prekinuti nastavu i otići u crkvu.

ŽENSKA BANKA U NIZOZEMSKOJ postoji već 10 godina. U njoj su sva mjesta popunjena samo Ženkama. I ostali poslovi svijet, koji s tom bankom radi samo je ženski. Novac od muškog svijeta se u tu banku ni pod kojim uvjetom ne prima. Nedavno je banka proslavila svoj jubilej prigodom kojega je odlučeno da se i u drugim mjestima osnuju slična poduzeća.

Javne zahvale

Najljepše zahvaljujemo svima onima, koji su nam prilikom prerane smrti našega dragog polubrata

Božidara

koji je u 29. godini života 31. XII. pr. g. u Trstu blago usnuo u Gospodinu, a 2. I. t. g. bio sproveden i pokopan na tamošnjem groblju, izrazili svoje saučeeće, doprinijeli svoj milodar u dobrotvorne svrhe i otčitali ili dali otčitati sv. Misu.

Još jednom od srca im hvala, a od Boga obilata plata!

U Šibeniku 5. siječnja 1939.
Don Ante i Grgo Radić
za se i ostalu rodbinu

Od Boga vječna plata, a od sve rodbine harnost na iskazanom saučeeću prilikom pogreba našega neprežaljenog sina

Maksan Ante

financijskog preglednika svima građanima Trogira, trideset i šestorici članova financijske kontrole i trojici financijskih povjerenika, a napose svima prijateljima i znancima, koji su nas u našoj žalosti posjetili i ljubav iskazali.

Pakoštane, 2. I. 1939.
Za se i rodbinu:
Maksan Ivan, otac